

VERKIEZINGS**MANIFEST**
SP LEIDEN **2010 - 2014**

INHOUD

1. Inleiding	3
2. Stop de uitverkoop	4
3. Betaalbaar wonen voor alle Leidenaren	6
4. En zij leefden nog groen en gelukkig	8
5. Iedereen een menswaardig bestaan	10
6. Zorg en welzijn op menselijke maat	12
7. Kunst in alle maten	14
8. SPort	16
9. Onderwijs	18
10. Verkeer en vervoer	20
11. Een plek voor jongeren	22
12. Beter bestuur	23

1. INLEIDING

In dit manifest schetst de SP-Leiden in elf speerpunten een beeld van hoe het beter kan. Daarnaast is ook een meer gedetailleerde toelichting opgesteld, die u kunt vinden op de site van de Leidse SP, www.leiden.sp.nl. U vindt daar ook een aantal beleidsnota's die de SP de afgelopen tijd heeft geschreven, dossiers die zijn opgebouwd en verslagen van acties en bijeenkomsten.

Behalve over de toekomst leest u ook over de afgelopen vier jaar. In die tijd had de stad twee heel verschillende besturen. Eerst anderhalf jaar lang een links college van PvdA, SP, GroenLinks en de ChristenUnie. De SP had twee wethouders, op sport en financiën en op cultuur en sociale zaken. In die tijd werd het Muziekhuis gered, kwam er meer geld voor sport, en kwam er een grote campagne voor bijzondere bijstand. De financiën waren op orde, ook op de lange termijn.

Niet alleen het beleid zelf was anders, maar ook de manier waarop het tot stand kwam. Met het linkse college kwam er eindelijk weer ruimte voor mensen om mee te denken en mee te beslissen. Het moest niet meer gaan om stokpaardjes van individuele wethouders, maar het moest een collegiaal bestuur zijn. Dat ging behoorlijk goed, tot en met het referendum over de RijnGouweLijn.

Bij dat referendum vroeg en kreeg het linkse college een duidelijke opdracht van de bevolking van Leiden: moest de gemeente meewerken aan de RijnGouweLijn? Het antwoord was duidelijk: NEE. Met die opdracht op zak ging de gemeente aan de slag, samen met iedereen die mee wilde denken.

Helaas bleek na enkele maanden dat de PvdA, GroenLinks en de ChristenUnie toch wilden meewerken aan de RijnGouweLijn, maar dan over een andere route door het centrum. Daarmee werd voor de SP samenwerking met hen onmogelijk. Want zo'n duidelijke opdracht als die op 7 maart gegeven was mag je niet negeren. Zeker niet als je er zelf om hebt gevraagd. De twee SP-wethouders gaven hun positie op, en de stad kreeg een college van PvdA, VVD, CDA en GroenLinks.

Dat college heeft Leiden nu twee jaar bestuurd. In die twee jaar is het op dezelfde voet doorgegaan als waarop het begonnen is. Nog steeds wordt er niet geluisterd en niet samengewerkt, maar genegeerd en doorgedrukt. Het gevolg daarvan is een gestage afbraak van publieke voorzieningen en een gemeente met sombere financiële vooruitzichten.

Vanuit de oppositie probeerde de SP ondertussen toch door te gaan met het bepalen van de agenda. Dat betekent dat we niet alleen streken tégen de vele ongewenste prestigeprojecten en andere slechte plannen, maar ook vóór goede initiatieven in onze stad. De SP heeft bijvoorbeeld met succes gepleit voor een vaste plek voor het Leidse Stadspaarkeerplan. En we zijn druk bezig met het helpen van organisaties die samen een stedelijk centrum voor jongeren willen oprichten.

Op deze actieve manier blijft de SP zich inzetten voor de stad. Want alleen door samen te werken komen ideeën tot bloei. En alleen door te luisteren weet een volksvertegenwoordiger wat hem of haar te doen staat. De SP staat voor een bestuur dat dit in de praktijk brengt. In dit manifest kunt u lezen hoe we dat willen gaan doen.

2. STOP DE UITVERKOOP

Nog nooit zijn in Leiden zo snel zo veel zaken die tot het publieke domein behoren tegelijkertijd in de uitverkoop gedaan: tientallen panden die gebruikt worden door maatschappelijke organisaties, de gemeentereiniging en de rest van het beheer van de openbare ruimte, de aandelen NUON die de gemeente had, en nog veel meer.

De gevolgen zijn dramatisch. Allerlei organisaties en verenigingen zien zich door deze ontwikkeling in hun voortbestaan bedreigd. Sommigen zijn al uit Leiden vertrokken of helemaal gestopt. En ondertussen heeft de gemeente een enorm conflict met haar eigen ambtenaren en haar eigen ondernemingsraad over de mogelijke privatisering van het stedelijk beheer. Problemen in de eigen organisatie blijven bovendien vaak liggen omdat iedereen bezig is met de vorige en anders wel met de volgende reorganisatie. En tussendoor heeft de gemeente ook nog eens een historische kans laten liggen om energiebedrijf NUON in Nederlandse publieke handen te houden.

De verantwoordelijke politici houden zich vooral bezig met hun eigen grote projecten. Voor die projecten is heel veel geld nodig, en dat komt uit de verkoop van de panden en deels uit de verkoop van de NUON-aandelen. Maar tegenover geldelijk gewin staat in dit geval maatschappelijke schade. En die wordt niet meegewogen in de besluitvorming, want er is geen sociale visie.

De SP heeft de afgelopen jaren veel strijd gevoerd om de grote uitverkoop op allerlei terreinen een halt toe te roepen. We zijn bijvoorbeeld opgekomen voor een aantal initiatieven dat ten onrechte uit hun pand is gezet. Uiteindelijk zijn toen wel excuses gemaakt en is er verhuiskostenvergoeding betaald aan de voormalige huurders, maar de stad is nu wel muzikles voor kinderen, een boekbinderij en een atelier armer.

Ook Vrijplaats Koppenhinksteeg wordt bedreigd. Daar zitten de Weggeefwinkel, de Fabel van de Illegaal, Cultureel Centrum Bar en Boos, Ontmoetingsruimte De Linkse Kerk en sportschool Hong-Ying. Eerder zijn de Vrijplaats, de gemeente en woningcorporatie Ons Doel overeengekomen om de Vrijplaats te legaliseren. Met legalisering zou een eind komen aan de situatie van kraak, zou het pand weer keurig worden opgeknapt én zouden de initiatieven die er zitten voor de stad behouden blijven. Maar het huidige stadsbestuur verbrak alle afspraken, want het wil van de Vrijplaats af. De legalisering is gestopt, en het pand is ver onder de marktwaarde verkocht. De SP vindt nog steeds dat de eerder gemaakte afspraken gewoon moeten worden uitgevoerd.

Maar we zijn ook druk geweest met (kinder)theater, ateliers, migrantenorganisaties, en nog veel meer. Daarnaast hebben we het gevecht tegen de uitverkoop van de Leidse aandelen NUON gevoerd. De koper, het Zweedse staatsbedrijf Vattenfall, was onderwerp van een zwartboek van Greenpeace. De gemeente Leiden had door haar relatief grote aandeel de hele verkoop waarschijnlijk tegen kunnen houden. Maar helaas koos een meerderheid van de Leidse politiek toch voor het snelle geld. Vele optredens van de SP in de media, de tekst 'publiek bezit' met een laser op de gasfabriek geprojecteerd, en ook een actie met Vikingen, het mocht allemaal niet baten.

Ook op andere terreinen proberen bestuurders de verantwoordelijkheid voor de publieke zaak zoveel mogelijk af te schuiven op 'de markt'. Zij geloven dat zij zelf de zaken minder goed kunnen regelen dan het bedrijfsleven. Maar in de praktijk resulteert de blinde privatiseringsdrang vooral in chaos, meer managers en hogere kosten. Wat de privatiseringen in de zorg en het openbaar vervoer hebben opgeleverd is inmiddels bekend, maar daar wordt geen lering uit getrokken.

De gemeentereiniging en de rest van het stedelijk beheer dreigt ook slachtoffer van de uitverkoop te worden. De voorgenomen privatisering zou betekenen dat iedereen die er nu werkt geen ambtenaar meer is, en dat nieuwe werknemers slechter betaald krijgen. Er worden nieuwe managers ingevlogen en de hele organisatie wordt overhoop gehaald.

Dat is geen manier om de medewerkers te bedanken voor hun harde werk. En het is ook geen manier om Leiden schoner en mooier te krijgen. Privatiseren werkt juist averechts, in plaats daarvan moet gewoon geluisterd worden naar de aanbevelingen van de werkvloer. De medewerkers hebben concrete plannen die het werk veel beter en goedkoper maken. Die plannen probeert de SP al jaren onder de aandacht te brengen.

De SP vindt dat het afgelopen moet zijn met de grote uitverkoop. En dat de bestuurders die geen verantwoordelijkheid kunnen of durven nemen voor het publiek belang het veld moeten ruimen. Het is de hoogste tijd voor een politiek die zich niet alleen maar bezig houdt met haar eigen prestigeprojecten, maar werk maakt van het verder helpen van de Leidse maatschappij. Vanuit een sociale visie op het samen leven.

De SP heeft in 2009 drie keer een voorstel ingediend om zo'n visie te ontwikkelen. Want de gemeente Leiden heeft in tegenstelling tot sommige andere gemeentes op dit moment alleen een 'Structuurvisie', waarin alles draait om geld en stenen. En naar die visie wordt verwezen als er weer eens een mooi initiatief wordt opgedoekt omdat het pand waar ze inzitten wordt verkocht. Of als weer een complete buurt met betaalbare woningen wordt gesloopt om plaats te maken voor duurdere.

Een sociale visie moet dat tij keren. Want die onderkent het belang van de sociale structuur van een wijk. En de rol die de gemeente heeft in het beheer van de openbare ruimte. Een sociale visie onderkent ook het belang van de vele organisaties die een rol spelen in de Leidse maatschappij. Van sportclubs tot speeltuinverenigingen en van inloophuizen tot podia. Met subsidie of zonder, met alleen vrijwilligers of ook met betaalde krachten. Kortom, het belang van al die plekken in Leiden waar mensen samen iets kunnen creëren, leren of beleven, of waar ze geholpen kunnen worden of iemand anders kunnen helpen.

Het voorstel van de SP om zo'n sociale visie te ontwikkelen is uiteindelijk aangenomen. Wat nu nodig is is een bestuur dat daar het beste van maakt.

Kortom, de SP wil:

- Een eind aan de uitverkoop; belangrijke initiatieven voor de stad zullen niet meer hun pand uitgezet worden.
- Een eind aan de uitverkoop; geen privatiseringen van de publieke ruimte en onderdelen van de gemeente.
- Werk maken van de ideeën van de werkvloer, zowel bij de gemeentereiniging als elders. De dienstverlening van de gemeente kan beter én goedkoper.
- Mensen en de samenleving centraal in plaats van geld en stenen; de gemeente ontwikkelt een Sociale Visie op het leven in Leiden, en gebruikt die als uitgangspunt voor nieuw beleid.
- De vele organisaties in Leiden die het leven beter en diverser maken worden gesteund in plaats van afgeknepen.

MEER WETEN?

Op onze website kunt u lezen wat de afgelopen tijd allemaal in de uitverkoop is gedaan, welke grote projecten al het geld opslokken en wat de SP daartegen heeft gedaan.

Wilt u meer informatie? Neem contact op met lijsttrekker Antoine Theeuwen, antoine.theeuwen@gmail.com.

3. BETAALBAAR WONEN VOOR ALLE LEIDENAREN

In Leiden wordt de woningnood steeds groter, maar het stadsbestuur weigert daar iets aan te doen. Nieuwbouwwoningen zijn onbetaalbaar voor het grootste deel van de Leidenaren – een eengezinswoning kost al snel 300.000 euro. De wachttijd voor een huurwoning via Woonzicht is inmiddels opgelopen tot meer dan 10 jaar.

De woningnood is het gevolg van een onverantwoordelijk beleid van sloop en dure nieuwbouw. Dat beleid is vormgegeven door jarenlang PvdA/VVD-bestuur. Ook voor de komende periode, tot 2014, willen die partijen twee keer zoveel sociale woningen slopen als nieuw bouwen. Daardoor zullen honderden minder bemiddelde Leidse gezinnen de stad moeten verlaten.

Ook studenten hebben daar veel last van. Doordat er nauwelijks betaalbare starterswoningen te krijgen zijn, blijven mensen die zijn afgestudeerd hangen in studentenkamers. Voor zover dat onmogelijk wordt gemaakt door 'campuscontracten' worden ze gedwongen na hun studie meteen Leiden te verlaten.

Er zijn sowieso al te weinig kamers te krijgen, en het gebrek aan starterswoningen maakt dat probleem alleen maar groter. Dat geeft ook huisjesmelkers de kans om kamers voor absurde prijzen te verhuren. Huisjesmelkers moeten worden aangepakt, maar belangrijker is nog dat er genoeg kamers en starterswoningen gebouwd worden.

De SP is de enige partij in Leiden die kiest voor meer betaalbare woningbouw en minder sloop. In de gemeenteraad heeft de SP talloze malen de woningnood op de agenda gezet. Af en toe leidt dat tot successen. Zo komen er dankzij de inzet van de SP bijvoorbeeld 30 betaalbare woningen meer in de nieuwbouwwijk Groenoord dan oorspronkelijk gepland.

Maar dat is niet voldoende. Wat nodig is, is ander beleid. Daarom heeft de SP haar eigen 'Sociale Woonvisie' ontwikkeld. In dat visiestuk uit 2008 wordt uitvoerig beschreven hoe de woningnood heeft kunnen ontstaan en hoe het tij te keren is. Het antwoord is simpel: het beleid moet aansluiten bij wat er gevraagd wordt. En dat betekent eenvoudigweg meer betaalbare woningen bouwen, minder slopen en veel meer renoveren.

De SP heeft dan ook heel veel acties tegen sloop en voor renovatie gevoerd. In de Tuinstadwijk, de Oude Kooi, Leiden Noord, Zuid-West, overal in de stad is de SP te vinden geweest met acties voor het behoud van betaalbare woningen. Bij zulke acties staan de wensen van de buurtbewoners centraal. Zij weten immers wat speelt in de buurten en zij weten het beste wat voor woning zij het liefste willen. Naar hun mening wordt vaak niet geluisterd. In zo'n geval helpt de SP de bewonerscommissies in hun strijd voor behoud of renovatie van hun woning en het opknappen van hun buurt.

De Leidse SP heeft haar visie op de volkshuisvesting vastgelegd in een zevenpuntenplan voor de aanpak van de woningnood in Leiden:

- Leiden bouwt jaarlijks 900 nieuwe woningen, waarvan 50% betaalbare huur- en koopwoningen (huur € 300 - € 600 per maand, koop tot € 180.000).
- Alle woningen in Leiden moeten voor zover technisch haalbaar energielabel A of B krijgen. Dat kan door middel van hoogwaardige renovatie.
- Sloopplannen worden aan heldere, transparante regels gebonden om sloop onder valse voorwendselen te voorkomen.
- Buurtbewoners worden actief betrokken bij en krijgen zelf verantwoordelijkheid voor de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte.
- Huurders krijgen in plaats van instemmingsrecht binnen de woningcorporaties inspraakrecht over

belangrijke beslissingen.

- De 'woonwaarde' van Woonzicht.nl wordt afgeschaft.
- Er komt een 'Huurteam' dat particuliere huurders en de FHLO ondersteunt.

MEER WETEN?

Download op onze site de Sociale Woonvisie SP-Leiden 2008, en bekijk een selectie van de acties die we samen met bewoners hebben gevoerd, of neem contact op met raadslid Louk Rademaker, lrademaker@tomaatnet.nl.

4. EN ZIJ LEEFDEN NOG GROEN EN GELUKKIG

Er is veel meer mogelijk dan wat er nu gebeurt om Leiden groener en duurzamer te maken. Er zijn talloze concrete ideeën waar meteen werk van gemaakt kan worden, maar de politiek komt meestal niet verder dan mooie woorden. De SP vindt dat het de hoogste tijd is voor daden.

Want natuur en groen zijn niet alleen van onschatbare waarde voor de leefbaarheid in een stad, maar op wereldschaal is een goede omgang met de natuur en het milieu zelfs noodzakelijk voor het behoud van ons leefklimaat. Door lokaal te kiezen voor groen en duurzaam, werken we tegelijk aan het wereldwijde probleem van klimaatverandering - door een klein stukje van de oplossing te zijn én door te laten zien dat het kan.

De SP is daar al jaren mee bezig. Door te strijden voor behoud van bestaande natuur, en door nieuwe, groene plannen op de agenda te zetten. In 2002 heeft de SP bijvoorbeeld meegeholpen aan de oprichting van de Vereniging Vrienden van de Oostvlietpolder, die tot nu toe met succes de plannen voor een nieuw bedrijventerrein heeft weten tegen te houden. Maar sinds de zomer van 2009 zijn de juridische mogelijkheden uitgeput: nu is de politiek weer aan zet. De PvdA, de VVD en GroenLinks willen een bedrijventerrein aanleggen in de Oostvlietpolder, terwijl in de Leidse regio juist een overschot is aan bedrijventerreinen. En dezelfde partijen, aangevuld met het CDA, willen ook nog eens een vierbaanssnelweg (de RijnlandRoute) dwars door de Oostvlietpolder. Die nieuwe weg tussen de A4 en de A44 zal alleen maar leiden tot meer luchtvervuiling aan de zuidwestelijke rand van de stad, en nauwelijks voordelen bieden voor iedereen die met de auto in of uit Leiden wil.

Niet alleen aan de rand, maar ook in de stad zelf moet geïnvesteerd worden in groen. Leiden is één van de dichtstbevolkte steden van Nederland, en stadsnatuur is daarom extra belangrijk. De gemeente moet meer geld steken in het openbare groen in de stad, en zuinig zijn op elke boom. Veel meer straten moeten de mogelijkheid krijgen om zelf groen neer te zetten met hulp van de gemeente.

Parken en volkstuinen zijn een belangrijk onderdeel van de stadsnatuur. Maar ze staan onder druk, omdat de meeste politieke partijen elke snipper groen willen bebouwen. De SP heeft de afgelopen periode met succes gepleit om de hele Leidse Hout te beschermen. En we hebben een voorstel ingediend om langs de Korte Vliet een nieuw stadspark te creëren. Ook pleiten wij ervoor om volkstuinencomplex Ons Buiten de groene oase te laten blijven die het nu is - dus geen fietspad er dwars door heen.

Ook natuur- en milieueducatie is belangrijk, met name voor (basis)scholieren. Daar valt onder andere het schooltuinwerk en het beheer van kinderboerderijen onder. Ook op deze voorzieningen wordt bezuinigd, en ook deze voorzieningen worden langzaam 'verzelfstandigd' of dreigen helemaal geprivatiseerd te worden. De SP vindt dat natuur- en milieueducatie veel te belangrijk is om op te bezuinigen of het te privatiseren. Als kinderen vroeg leren over de (stads)natuur, gaan ze er later ook beter mee om.

Naast het behoud van natuur in en om de stad moet Leiden ook haar deel bijdragen aan de oplossing van de wereldwijde milieuproblemen. De SP kiest daarom voor duurzame energie en het beperken van energieverstopping.

De SP wil in samenwerking met de woningbouwcorporaties en particuliere eigenaren werk maken van grootschalige isolatie van woningen. Daarmee wordt niet alleen enorm veel energie bespaard, maar ook heel veel geld. Zo doen we meteen wat aan de woonlasten, die de afgelopen jaren zo vreselijk zijn gestegen.

Om ooit klimaatneutraal te leven, is het ook nodig om werk te maken van duurzame energie. In Leiden kan energie geproduceerd worden uit wind, zonlicht en biogas. Volgens de Leidse Milieu Raad zijn er in Leiden een vijftal plekken waar windmolens neergezet zouden kunnen worden. Elke windmolen kan, afhankelijk van de grootte, duizend of meer Leidse gezinnen van stroom voorzien. De gemeente moet dus snel onderzoek gaan doen en met omwonenden gaan praten om te bezien waar er windmolens geplaatst kunnen worden.

Ook zonne-energie kan in Leiden veel toegepast worden, in de vorm van zonneboilers en zonnecellen. De gemeente moet een programma opzetten dat het voor mensen, bedrijven en woningbouwcorporaties aantrekkelijk maakt om zelf zonnecellen aan te brengen. Onder andere in Duitsland en België zijn dergelijke programma's een enorm succes. De SP vindt dat Leiden niet moet gaan zitten wachten op de landelijke overheid om hier werk van te maken. Want dat gaat veel te lang duren.

Biogas wordt nu al op beperkte schaal gebruikt. Het gas ontstaat door vergisting van rioolslib bij de twee waterzuiveringsinstallaties die in Leiden zijn. Het wordt grotendeels ongebruikt afgefakkeld, maar je kan er ook auto's of busjes op laten rijden. Biogas heeft veel voordelen:

- Bij verbranding ontstaat geen roet en fijnstof
- Het gebruik is klimaatneutraal, omdat methaan zelf al een broeikasgas is
- Het gebruik van biogas is duurzaam, omdat het vanzelf elke dag ontstaat
- Een motor op biogas is stiller dan een dieselmotor

Er zijn al langer experimenten met biogas en ander schoon vervoer in Leiden, door onder andere het Stadsparkplan en Taxi Wielkens. Maar er is nog veel meer mogelijk, want er ontstaat in Leiden jaarlijks naar schatting genoeg gas voor 9 miljoen kilometer. De gemeente moet alles op alles zetten om dat in zijn geheel te gebruiken voor groen vervoer. Daarnaast moet de gemeente aansluiten bij de landelijke plannen voor het aanleggen van oplaadpunten voor elektrische auto's, scooters en fietsen.

De SP wil deze plannen voor duurzame energieproductie en isolatie van huizen betalen uit de opbrengst van de verkoop van de NUON-aandelen. Dat geld is opgebracht door te hoge energierekeningen van het al eerder geprivatiseerde NUON. Nu de aandelen toch verkocht zijn, vindt de SP dat de opbrengst geïnvesteerd moet worden in de gezamenlijke energievoorziening, zodat iedereen meedeelt in lagere energielasten. Daarmee komt het geïnvesteerde geld weer terug bij de mensen die het hebben opgebracht, en helpt Leiden tegelijk mee aan een schoner milieu.

De SP wil geen woorden maar daden:

- Een groene Oostvlietpolder.
- Een nieuw stadspark Korte Vliet.
- Voor elke gekapte boom komt er een terug. Liever nog worden bomen herplant.
- Volkstuinen Ons Buiten blijven groene oase - geen fietspad er dwars doorheen.
- Meer geld en zorg voor groen in de stad.
- Meer mogelijkheden voor bewoners om met hun straat zelf groen neer te zetten.
- NUON-gelden investeren in duurzame energie-opwekking en woningisolatie.

MEER WETEN?

Kijk op de website, of neem contact op met raadslid Han Dirks, han_dirks@hotmail.com.

5. IEDEREEN EEN MENSWAARDIG BESTAAN

Een menswaardig bestaan betekent respectvol tegemoet getreden worden, de afwezigheid van armoede, en de mogelijkheid hebben om zichzelf nuttig te maken. De gemeente speelt daar op heel verschillende manieren een grote rol in. Zij moet zorgen voor een sterke lokale economie, zodat er genoeg werk is. En als het mensen toch niet lukt om in hun eentje hun plek in de maatschappij te vinden, moet de gemeente helpen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. En de gemeente heeft ook nog een belangrijke taak bij het voorkomen en het bestrijden van racisme en discriminatie. Want helaas worden veel Leidenaren daar nog regelmatig mee geconfronteerd. Kortom, het beleid moet gebaseerd zijn op solidariteit, menselijke waardigheid en gelijkwaardigheid. Toen de SP in Leiden een wethouder Sociale Zaken had hebben wij daar hard aan gewerkt.

Maar het neoliberale beleid van meer markt en minder menswaardigheid is ondanks het uitbreken van de kredietcrisis gewoon doorgezet. Voorzieningen versralen, en het beleid is steeds meer gericht op de cijfertjes in plaats van op de mensen. Door privatiseringen en verkeerde keuzes van de landelijke en plaatselijke politiek zijn de lasten van het dagelijks bestaan veel harder gestegen dan de inkomsten. In Leiden zijn de gevolgen duidelijk. Vier jaar geleden zat de Leidse Voedselbank in het pand van de SP, en hielp zij rond de 30 gezinnen. Inmiddels is de Voedselbank verhuisd naar een veel groter pand, en zijn honderden gezinnen in Leiden er afhankelijk van. De Stadsbank, die helpt bij het saneren van schulden, heeft een wachtlijst van drie maanden.

Voor de welvaart van onze samenleving is een sterke economie onontbeerlijk. Het is in tijden van crisis dan ook een taak van het lokale bestuur om een lokaal sterke economie mogelijk te maken. Alleen moeten bestuurders hiervoor niet zelf vanuit het stadhuis 'oplossingen' gaan verzinnen. De Leidse SP heeft begin 2009 laten zien hoe het wél moet. Als enige partij heeft de SP gesproken met vele vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en overheidsinstanties, binnen en buiten Leiden, over de aanpak van de kredietcrisis. Want alleen door goede samenwerking met en goed luisteren naar het bedrijfsleven en andere werkgevers kan de overheid meewerken aan een sterke economie.

De kern van het Plan voor Aanpak van de Kredietcrisis dat de SP op basis van die gesprekken heeft gemaakt, is het investeren in de talenten van mensen. En dus niet mensen dwingen om afstompemd werk te doen via slecht functionerende reïntegratiebureautjes. Het beste middel tegen werkloosheid en voor een sterke economie is een fatsoenlijke opleiding. In de Leidse regio is bijvoorbeeld veel behoefte aan mensen met een MBO-3 diploma. De overheid mag daarom nooit beknibbelen op opleidingsbudgetten en moet dit recht op onderwijs verankeren in het reïntegratiebeleid.

Het lokale midden- en kleinbedrijf is niet alleen goed voor werkgelegenheid, maar ook van belang voor de sociale structuur van onze maatschappij. Die kleine ondernemers moeten we koesteren, en niet wegpesten door een 24-uurs ratrace met grote bedrijven toe te staan. Daarom heeft de SP samen met de winkeliers van de Kopermolen eind 2006 succesvol actie gevoerd tegen zondagopenstelling in de buitenwijken.

Niet voor iedereen is betaald werk het ideale middel om zijn of haar draai te vinden in de maatschappij. Voor senioren is bijna geen werk te vinden, en alleenstaande ouders en actieve en maatschappelijk betrokken vrijwilligers maken zich op een andere manier nuttig. Hen proberen te dwingen tot betaald werk lost niets op. De gemeente kan haar energie en geld beter steken in nuttiger zaken.

De SP staat voor een samenleving waarbij de ontwikkeling van ieder lid centraal staat. Daarbij is het recht op onderwijs cruciaal. De SP in Leiden wil:

- Dat de gemeente meer ondersteuning gaat bieden aan projecten die discriminatie en racisme voorkomen, en zo veel mogelijk samenwerkingsverbanden aangaat om het te signaleren en bestrijden.
- Samen met de werknemers en werkgevers de economie versterken.

- Recht op onderwijs als kern van reïntegratiebeleid.
- Geen verruiming van openingstijden van winkels buiten het centrum.
- Soepele omgang met sollicitatieplicht voor senioren, alleenstaande ouders en vrijwilligers.
- Een ruimhartig armoede- en kwijtscheldingsbeleid.
- Drastisch terugbrengen van de wachttijd voor de Stadsbank, en betere afspraken met corporaties en nutsbedrijven over het signaleren en voorkomen van schulden.
- Begeleiding naar werk op maat.
- Geen geldverspilling aan slecht functionerende reïntegratiebureau's en afschaffing van de regel dat zes maanden werk telt als 'vast werk'.
- Respectvolle omgang met mensen die een uitkering aanvragen of hebben.

MEER WETEN?

Er moet nog veel meer verbeterd worden aan het armoede- en werkgelegenheidsbeleid van de gemeente Leiden dan hier kort genoemd wordt. Kijk op de site voor meer informatie, of neem contact op met lijsttrekker Antoine Theeuwen, antoine.theeuwen@gmail.com.

6. ZORG EN WELZIJN OP MENSELIJKE MAAT

Ieder mens heeft recht op goede en bereikbare zorg- en welzijnsvoorzieningen. Het beleid en de praktijk moeten altijd zijn gebaseerd op zelfstandigheid en zelfbeschikking zolang het kan - en hulp, ondersteuning en zorg waar nodig. De extra kwetsbaren, zoals dak- en thuislozen, hoogbejaarden, chronisch zieken of mensen die moeten leven van een minimuminkomen verdienen daarbij extra aandacht.

Goede zorg wordt niet geleverd door grote, bureaucratische instellingen met een grote afstand tot de mensen. Goede zorg wordt ook niet geleverd door commerciële bedrijven die in de eerste plaats uit zijn op geldelijk gewin. Nee, goede zorg wordt geleverd op maat, flexibel, creatief en kleinschalig, in de eigen vertrouwde buurt, of thuis.

Welzijnsvoorzieningen als buurthuizen en dienstencentra voor ouderen zijn daarin erg belangrijk, niet in de laatste plaats ook als ontmoetingsplaats, vooral voor mensen die afhankelijk zijn van hun buurt of wijk, zoals ouderen en jonge kinderen. De SP vindt dat welzijnsvoorzieningen ruimschoots aanwezig moeten zijn in iedere wijk, toegankelijk voor iedereen en met een aanbod dat is gebaseerd op de daadwerkelijke vraag en behoefte van de wijkbewoners. De SP heeft altijd pal gestaan voor deze activiteiten en daar waar mogelijk geprobeerd om bezuinigingsvoorstellen van andere partijen terug te draaien.

Helaas gaat het in de (Leidse) politiek vaker over geld dan over zorg voor mensen. Dat leidt tot bezuinigingen op welzijnsvoorzieningen op wijkniveau, en tot uitwassen zoals de 'zorgveiling' in de thuiszorg, waarbij mensen met een 'zorgvraag' geveild worden voor de laagste prijs - ja, u leest het goed, diegene die thuiszorg kan leveren voor de laagste prijs, 'wint' een 'klant'.

Door dit systeem krijgen schoonmaakbedrijven een steeds groter 'aandeel van de markt', en wordt het gemiddelde opleidingsniveau en het gemiddelde loon van de thuiszorgmedewerker veel lager. Bovendien wordt iedereen elk jaar opnieuw geveild, waardoor mensen het risico lopen elk jaar een andere thuishulp te krijgen. Dat is vooral voor oudere mensen erg vervelend, en bovendien onnodig.

In Leiden is willens en wetens gekozen voor de meest goedkope en de minst menswaardige oplossing. De SP wil de thuiszorg anders organiseren. Want zorg is geen markt, en mensen zijn geen koopwaar. En als er al geconcurrereerd wordt, dan op kwaliteit, waarbij degene met de hoogste kwaliteit wint.

De SP heeft daarom de afgelopen periode samen met het Comité 'Zorgveiling Nee', actie gevoerd tegen de invoering van de zorgveiling in Leiden voor de huishoudelijke hulp. Er is een meldweek georganiseerd, waarna meer dan 50 bezwaarschriften zijn ingediend. En dit is nog maar het topje van de ijsberg, want het grootste gedeelte van de mensen is nog niet over naar het zorgveiling-systeem.

Behalve over de thuiszorg heeft de Leidse SP ook een meldweek georganiseerd over Welzorg, een bedrijf dat door de gemeente wordt ingehuurd als leverancier van hulpmiddelen voor chronisch zieken en gehandicapten. Er kwamen veel klachten binnen en mede door deze actie is het distributiekantoor, dat was gecentraliseerd naar Lelystad, weer teruggekomen naar Leiderdorp, waarna ook de dienstverlening aanzienlijk is verbeterd. Ook hier geldt: zorg dichtbij werkt beter.

De SP houdt constant de vinger aan de pols, door nauw contact te onderhouden met individuele personen, maatschappelijke instellingen en netwerken als de WMO-adviesraad. Bovendien heeft de SP al jaren een hulpdienst, die elk jaar honderden mensen helpt. Zo weet de SP als geen ander hoe beleid uitwerkt in de praktijk.

De SP kiest voor zorg en welzijn op menselijke maat, door:

- Het veiligheidsysteem voor de huishoudelijke hulp af te schudden.
- Thuiszorg op maat te organiseren, vanuit de buurt door vertrouwde hulpen.

- Geen telefonische intake te doen, maar altijd een huisbezoek te brengen.
- Eigen bijdrage naar draagkracht te rekenen, rekening houdend met stapeling van kosten.
- Te kiezen voor een goede ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers.
- Te kiezen voor kleinschalige wijkcentra in elke buurt in verschillende vormen.
- Welzijnswerk te stimuleren.
- Instellingen meer vrijheid te verlenen om samen met wijkbewoners activiteiten te ontwikkelen.
- Buurthuizen in handen te houden van welzijnsprofessionals - een buurthuis is geen commercieel bedrijf dat kan worden gerund door een bedrijfsleider.

MEER WETEN?

Zie ook het dossier WMO op de website van de Leidse SP. U kunt ook contact opnemen met raadslid Roos van Gelderen, roosvangelderens@gmail.com.

7. KUNST IN ALLE MATEN

Leiden heeft op cultureel gebied veel te bieden, maar het stadsbestuur richt zich vooral op cultuurtoeristen in plaats van iets te doen voor alle Leidenaren. De aandacht gaat veel te veel uit naar het centrum, en te weinig naar de andere wijken. Ook gaat verhoudingsgewijs heel veel geld naar grote podia, en heel erg weinig naar kleine podia en kleine initiatieven. Zoals een Leidse rapper ooit rapte*: “Leiden wil een schouwburg, maar liever geen mensen die theater maken”, “Leiden wil galerieën, maar liever geen kunstenaars”, “Leiden wil zingen, [maar] wie muziek maakt is hier niet thuis”.

De balans is dus scheef. Waar de gemeente in de loop der jaren in zowel de Pieterskerk als het Scheltemacomplex miljoenen heeft gestoken, is te weinig plek en budget voor kleinschalige pop- en wereldmuziek, (kinder)theater en ateliers. Bij deze initiatieven gaat het vaak om bedragen die vele malen kleiner zijn, maar toch wordt eerder in die bedragen gesneden dan in de miljoenensubsidies.

De SP heeft op verschillende momenten deze balans verschoven. Dankzij ons is het Muziekhuis gerenoveerd en hebben kleinere muziekpodia meer subsidie gekregen. Het LVC krijgt een nieuwe plek in het nieuwe muziekcentrum in het Nobelcomplex. Tot het Nobelcomplex klaar is verdient het LVC een goed tijdelijk onderkomen, het liefst op de huidige plek.

Er is echter met de bouw van het Nobelcomplex nog geen oplossing voor andere pop-en wereldmuziek, zoals de X, STAMPOD of Hot House. Ook met het verdwijnen van de Bar&Boos dreigt Leiden weer een poppodium te verliezen, terwijl diversiteit zo belangrijk is voor een stad. Wij willen inzetten op een goede plek voor iedereen, zonder tijdelijke locaties en met respect voor alle stromingen en achtergronden. Ook nieuwe, vaak jonge programmeurs verdienen een eerlijke en betaalbare kans.

De SP heeft toen zij deel uitmaakte van het stadsbestuur het budget voor cultuur verhoogd met vierhonderdduizend euro. Wij willen dit vooral inzetten voor cultuur in de wijken van Leiden en voor cultuureducatie op scholen. De SP heeft ook meer werk gemaakt van cultuur in de openbare ruimte. Zo worden dankzij ons de geluidschermen langs het spoor beschilderd door leerlingen van de Praktijkschool, om een leuke entree van Leiden te krijgen vanuit de trein.

Daar waar Rembrandt Leiden verliet, wil de SP dat er voldoende ateliers zijn voor moderne Leidse kunstenaars. De ateliers in de Kaasmarktschool moeten blijven en niet wijken voor dure appartementen. Het kunstcomplex Haagweg 4 wordt eindelijk gerenoveerd, maar dat heeft veel voeten in de aarde gehad, waarbij te weinig is geluisterd naar de betrokkenen zelf.

Op theatergebied is veel gebeurd. Door de bezuiniging van de Universiteit Leiden is de toekomst van het LAKtheater ongewis. In de gemeenteraad is wel samengewerkt voor een tijdelijke oplossing. De SP vindt dat het LAKtheater gewoon open moet blijven.

Ook jeugdtheater verdient in plek een onze stad. De SP heeft ervoor gezorgd dat Acteerwerkplaats HAR(D)T langer op zijn huidige locatie kan blijven. Daarmee zijn projecten voor jongeren en volwassenen in een uitdagend gebouw behouden.

Het Leids Film Festival krijgt momenteel geen structurele subsidie, maar slechts incidenteel geld uit veel verschillende potjes. De SP wil voor dit evenement dat 10.000 bezoekers trekt structureel geld uittrekken, zodat de continuïteit gegarandeerd zal zijn. Film is een laagdrempelig medium waardoor veel mensen in aanraking kunnen komen met cultuur. Ook de plannen van het Leidse Film Festival om in de wijken films te vertonen sluiten goed aan bij de visie van de SP.

Leiden moet trots zijn op haar eigen kunstgeschiedenis en daar goed voor zorgen. Kunstenaars als Jan Wolkers, Theo van Doesburg en Rembrandt moeten geëerd worden in de stad. En Leiden moet zuinig zijn op haar eigen kunstbezit. Dat betekent dat de voorgenomen privatisering van de Lakenhal, waar veel Leidse kunst hangt, geen doorgang mag vinden. Het museum heeft momenteel grote financiële problemen, en die los je op die manier niet op.

Kunst moet er zijn in alle maten. Elke Leidenaar verdient de kans om mee te doen of in aanraking te komen met cultuur. Door te maken, te kijken of te luisteren. Daar hebben we niet alleen een schouwburg voor nodig, maar ook projecten in wijken voor alle leeftijden en herkomsten. Toegankelijk, betaalbaar en uitdagend. Er moet niet alleen gekeken worden naar de vraag hoe Leiden meer kan verdienen met cultuur, maar vooral naar de vraag wat cultuur oplevert. En dat is niet in geld uit te drukken.

De SP wil:

- Meer geld en plek voor kleinschalige pop- en wereldmuziek.
- Ruimte voor ateliers.
- Meer aandacht voor Leidse kunst.
- Meer kunst in de wijken.
- Meer geld voor cultuureducatie.
- Geen privatisering van de Lakenhal.
- Een permanente oplossing voor het LAKtheater in samenwerking met de Universiteit Leiden.
- Een vaste plek voor theaterinitiatieven als de Jeugdtheaterschool en HAR(D)T.

MEER WETEN?

Zie het dossier cultuur op de site van de Leidse SP, of neem contact op met raadslid Eva de Bakker, edebakker@sp.nl

8. SPORT

Sport en recreatie zijn leuk en gezond. Iedereen heeft daar recht op, ongeacht de dikte van zijn of haar portemonnee. De gemeente moet er dan ook voor zorgen dat sport en recreatie toegankelijk zijn voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking of met een kleine beurs. En of het nu gaat om voetbalveldjes in de buurt, volkstuinten, de accommodaties van sportverenigingen, de ijsbaan of paden voor wandelaars of skeelers, de gemeente moet zorgen voor een goede staat van onderhoud. De SP wil vooral investeren in de zogenaamde breedtesport, zodat zowel jong en oud als mensen met en zonder beperking kunnen deelnemen aan sport en spel. Voor topsport zijn al verschillende landelijke budgetten. Wij vinden dat eerst onze lokale problemen opgelost moeten worden.

Toen de SP deelnam aan het stadsbestuur is het budget voor sport en recreatie met 400.000 euro verhoogd. Dat was hard nodig, want er is veel achterstallig onderhoud. Bovendien dreigden de sporttarieven verhoogd te worden. Maar de problemen zijn nog lang niet opgelost, en er is dus nog meer geld nodig voor sport en recreatie.

Het huidige stadsbestuur wil in plaats daarvan het 'sportbedrijf' (het onderdeel van de gemeente dat de accommodaties verzorgt) privatiseren. Dat zal de mogelijkheden voor sport en recreatie in Leiden niet ten goede komen. Dan gebeurt er weer jaren niks, omdat iedereen afwacht tot de puinhoop van de zoveelste reorganisatie weer is opgeruimd. In plaats daarvan kiest de SP voor doelmatiger plannen.

Bij veel sportaccommodaties is sprake van achterstallig onderhoud. Onze SP-sportwethouder is begonnen om daar iets aan te doen, maar dit is door zijn opvolger niet op de juiste manier afgemaakt. Voor het structureel in goede staat houden is meer inzet en budget nodig. Veilige kleedkamers bij voetbal- en tennisclubs en een goede basketbalhal zijn slechts enkele voorbeelden van de zaken waar behoefte aan is.

De SP vindt dat Leiden een goede kunstijsbaan moet hebben, liefst 400 meter, met in elk geval ook ruimte voor ijshockey en shorttrack. De SP heeft eerder de Leidse IJshal gered van de ondergang met een extra subsidie. Maar er is nog steeds geen zicht op een goede permanente oplossing. Toch is het mogelijk om een kunstijsbaan te realiseren op regionaal niveau, omdat veel schaatsers uit onze buurgemeenten gebruik maken van de ijshal. Bij de actie "Wij eisen ijs!" waren ook veel schaatsers uit de regiogemeenten aanwezig.

Het 'Huis van de Sport', een Leids initiatief van verschillende samenwerkende sportclubs, kan voor een aantal sporten een uitkomst zijn. Dit plan is door onze wethouder meer dan eens uit de papierversnipperaars van het stadhuis gered, en inmiddels is het plan breed omarmd door meerdere partijen.

De gemeente moet ook goed blijven samenwerken met de Universiteit Leiden, en erop aandringen dat de universiteit sport blijft aanbieden voor studentikoze tarieven. Sport binnen de universiteit staat onder druk, en voorkomen moet worden dat het totale aanbod aan sport in Leiden minder wordt, omdat de universiteit er minder energie en geld insteekt.

De SP organiseerde de afgelopen jaren het SPEertoernooi op openbare voetbalveldjes in Leiden. Welzijnsorganisaties hebben dit inmiddels overgenomen. Deze veldjes moeten wel beter onderhouden worden. Hoe moeilijk het huidige stadsbestuur daarover kan doen hebben we gemerkt bij een trapveldje bij de Dukdalf in de Merenwijk.

Er is een wereld te winnen voor sporters en recreanten. De SP wil géén privatisering maar meer geld voor sport, en dat besteden aan:

- Het inhalen van de achterstand in onderhoud van sportaccommodaties.
- Het toegankelijk maken van sport voor iedereen, ook met een beperking of kleine beurs.
- Beter onderhoud van de speelveldjes her en der in de stad.

- Een goede ijsbaan, liefst binnen het Huis van de Sport.

MEER WETEN?

Kijk op de site, of neem contact op met kandidaat-raadslid Eva de Bakker, edebakker@sp.nl.

9. ONDERWIJS

De SP vindt dat onderwijs van het allergrootste belang is. Want iedereen verdient gelijke kansen en onze kinderen hebben de toekomst. De gemeente speelt daarbij een grote rol. Niet zozeer voor het onderwijs zelf, maar wel voor allerlei zaken daaromheen, zoals het onderhoud van schoolgebouwen en veilige fietsroutes voor scholieren. Maar zij heeft ook een grote rol in het voorkomen van tweedeling en het bestrijden van schooluitval. Bovendien zorgt de gemeente Leiden voor conciërges op basisscholen.

Helaas heeft onderwijs voor een meerderheid van de Leidse politiek geen hoge prioriteit. Dat zie je bijvoorbeeld aan de tweedeling op scholen. Daarmee gaat het al jaren bergafwaarts. Vaak wordt daarbij gesproken over 'witte' en 'zwarte' scholen, maar het bredere probleem is de sociaal-economische achtergrond van de kinderen. Het gaat niet om etniciteit, maar om de vraag of kinderen een achtergrond hebben waarin ze een goede start krijgen. Sommige kinderen hebben extra aandacht nodig, maar als er te veel van zulke kinderen zijn op een school, kan die aandacht niet aan iedereen voldoende gegeven worden. Bovendien moet een school kinderen voorbereiden op het deelnemen aan de samenleving. De samenleving is pluriform, en een school dient dat te weerspiegelen.

De SP vindt dat alle kinderen een goede start verdienen. Daarom is het belangrijk om tweedeling tussen scholen aan te pakken en te voorkomen. De SP heeft daar verschillende keren voorstellen voor ingediend die het tij kunnen keren, zonder de keuzevrijheid van ouders te veel te beperken. Eind 2008 is een SP-voorstel over het voorkomen van tweedeling op basisscholen aangenomen, maar daar is tot op de dag van vandaag nog geen werk van gemaakt. De Leidse politiek blijft de andere kant opkijken, terwijl de problemen steeds groter worden.

En dan helpt het niet als de politiek ook nog eens dreigt alle conciërges op basisscholen weg te bezuinigen. Want conciërges zorgen voor een veilige en nette school, waarin leraren zich op het lesgeven kunnen toelagen. Toch dreigden in 2008 de conciërges te verdwijnen, omdat het college van PvdA, VVD, CDA en GroenLinks 275.000 euro per jaar wilde bezuinigen. De SP heeft een grote rol gespeeld om dat te voorkomen door actie te voeren en een manifestatie te organiseren. Daarbij zouden een conciërge, een schooldirecteur en SP Tweede Kamerlid Jasper van Dijk spreken. Op het laatste moment is die manifestatie afgezegd, omdat er toch een akkoord kwam tussen de scholen en het stadsbestuur. Uiteindelijk is er wel bezuinigd, maar konden de conciërges blijven.

Een goede start op school is belangrijk, maar dat garandeert nog geen goed einde. Elke vroegtijdige schoolverlater is er één te veel, want zonder goede 'startkwalificatie' is het erg lastig om een goede baan te vinden. Het bestrijden van schooluitval is tegenwoordig een regionale taak, die nog wel door gemeentelijke ambtenaren wordt uitgevoerd. De SP vindt dat de gemeente erop moet toezien dat schooluitval vooral bestreden wordt door samenwerking (tussen verschillende scholen bijvoorbeeld) en voorlichting, en niet alleen door repressie. Tegenwoordig wordt een kind al na negen keer te laat komen naar bureau Halt gestuurd. De tijd en energie die dat kost kan beter gestoken worden in het opzetten van samenwerkingsverbanden zoals met Jeugdzorg, zodat de échte probleemgevallen beter kunnen worden aangepakt.

Ook de ruimte van de school en om scholen heen is belangrijk. Op onderhoud van schoolgebouwen mag niet bezuinigd worden. Ook de omgeving moet schoon en vooral veilig zijn. De SP heeft met succes voorstellen ingediend om de verkeersveiligheid rond scholen te verbeteren. Er is nu geld en een plan, maar de uitvoering gaat veel te langzaam omdat de ambtenaren van verkeer en vervoer het te druk hebben met de grote projecten. Het wordt dus tijd voor een stadsbestuur dat haar prioriteiten wél goed op een rijtje heeft.

De SP wil:

- Tweedeling tussen scholen tegengaan door een centraal inschrijfmoment en dubbele wachtlijsten.
- Niet bezuinigen op belangrijke zaken als onderhoud en conciërges op basisscholen.

- Vroegtijdig schoolverlaten tegengaan door samenwerking in plaats van repressie.
- Verkeersveiligheid rond scholen krijgt de hoogste prioriteit.

MEER WETEN?

Kijk op de site, of neem contact op met kandidaat-raadslid Eva de Bakker, edebakker@sp.nl.

10. VERKEER EN VERVOER

Direct na het RijnGouweLijn-referendum is in 2007 een nieuw algemeen verkeersplan opgesteld. Het bijzondere aan dat plan is dat het gemaakt is samen met iedereen in de stad die mee wilde denken. In dat plan stond niet langer de RijnGouweLijn centraal. Helaas is dit plan na de val van het linkse college door het nieuwe college ter zijde geschoven.

De SP heeft dat plan gebruikt als basis voor een eigen verkeers- en vervoersnota. Ook dit is een plan voor en dóór de stad. De SP heeft een paar maanden uitgetrokken om het voor te leggen aan wijkverenigingen en organisaties die te maken hebben met verkeer en verder iedereen die mee wilde denken.

Het resultaat, het 'Leids Verkeers- en Vervoersplan 2010 – 2014', kunt u vinden op de site van de Leidse SP. De uitgangspunten van dit plan zijn heel anders dan die van het huidige beleid. Namelijk:

- 1) De uitslag van het referendum over de RijnGouweLijn moet leidend zijn: Leiden werkt dus niet mee aan de RijnGouweLijn. Leiden werkt daarbij samen met de andere regiogemeentes die ook niet op deze sneltram zitten te wachten. De provincie heeft weliswaar gedreigd met doorzettingsmacht, maar het is de Leidse politiek die gezwicht is voor dat dreigement.
- 2) Alleen betaalbare plannen maken. Geen dure prestigeprojecten meer, maar gewoon oplossingen bieden voor de vele kleinere en grotere problemen die in de stad bestaan. Van projecten als de Ringweg Oost is het nog maar de vraag of Leiden die überhaupt wel kan betalen. De SP kiest voor minder ingrijpende en veel beter betaalbare oplossingen. De gemeente Leiden is al veel te vaak stuk gelopen op te grote ambities, en de politiek blijft weigeren daar lering uit te trekken.
- 3) Luisteren naar de mensen in de stad. Niet alleen om te weten te komen welke problemen moeten worden opgelost, maar ook om ideeën voor oplossingen op te doen. Want de mensen die ermee te maken hebben weten vaak het beste hoe je iets aan kan pakken. Alleen op deze manier kan de gemeente als geheel, dus zowel de ambtenaren als de raadsleden en het college van Burgemeester en Wethouders goed zijn werk doen. Helaas is het op dit moment zo dat de politiek bij meerderheid lijkt te denken dat de problemen in de stad worden opgelost door een paar megaprojecten te realiseren. Maar er wordt niet op of om gekeken als er weer eens een buslijn verdwijnt, of als de aanpak van verkeersonveilige situaties stilvalt. Want er wordt veel te weinig geluisterd, noch naar wijkverenigingen en bewoners, noch naar Leidse ondernemers. Het heeft bijvoorbeeld veel te lang geduurd voor het Stadsparkeerplan een vaste plek kreeg in de stad. En nog steeds wordt er te weinig met het Stadsparkeerplan gedaan.
- 4) Leiden is meer dan alleen de binnenstad. Natuurlijk kent de binnenstad veel problemen, met name door de combinatie van de vele activiteiten, de enorm hoge bebouwingsdichtheid en het middeleeuwse stratenpatroon. En het is belangrijk om bezoekers naar de Leidse binnenstad te krijgen. Maar er zijn ook grote problemen in de rest van de stad, zoals afbrokkelend busvervoer, onveilige situaties voor fietsers en parkeerproblemen. De plannen voor de binnenstad mogen niet te koste gaan van de andere wijken.
- 5) Duurzaamheid. Wij willen niet dat er honderden miljoenen euro's naar nieuw asfalt en prestigeprojecten gaat en vrijwel niets naar beter en betaalbarer openbaar vervoer, fietsvoorzieningen en schoner verkeer in de stad. Er is heel veel mogelijk om grote stappen te zetten voor een schoner en duurzamer Leiden, en daar mag niet langer mee worden gewacht.

In het Leids Verkeers- en Vervoersplan 2010 – 2014 worden deze uitgangspunten vertaald in concrete plannen voor voetgangers, fietsers, automobilisten en gebruikers van het openbaar vervoer. In die plannen zitten geen peperdure prestigeprojecten zoals de RijnGouweLijn, de RijnlandRoute en de Ringweg Oost.

Naast deze algemene visie heeft de SP ook een nota geschreven over het Leidse Stadsparkeerplan. Het was hard nodig om de toekomst van het Stadsparkeerplan op de agenda te zetten, want alle parkeerterreinen van de stichting dreigden volgebouwd te worden. En dat terwijl bijna één op de vijf bezoekers van de Leidse binnenstad van het Stadsparkeerplan gebruik maakt! De SP drong daarbij ook aan

op het schoon en klimaatneutraal maken van de busjes van het Stadspaarkeplan. Dat kan zonder hoge kosten, door de busjes op biogas te laten rijden dat vanzelf ontstaat bij de twee Leidse waterzuiveringsinstallaties.

De voorstellen die bij die nota horen zijn met algemene stemmen door de raad aanvaard. Inmiddels heeft het Stadspaarkeplan in elk geval op één van zijn terreinen een vaste plek, en rijdt er ook één busje schoon en klimaatneutraal door onze stad. Maar dat is nog lang niet genoeg.

De SP wil:

- Dat de gemeente Leiden niet meewerkt aan de RijnGouweLijn.
- Geen Ringweg Oost over de Sumatrastraat. De plannen voor een ringweg met tunnel onder de Zijl gaan de ijskast in, tot belangrijker zaken gerealiseerd zijn, zoals het oplossen van de woningnood en het milieuvriendelijk en duurzaam maken van de gemeente.
- Dat de gemeente Leiden niet meewerkt aan de RijnlandRoute, maar werk maakt van het verbeteren van de lokale knelpunten.
- Een algehele aanpak van achterstallig onderhoud van bestrating en aanpak van verkeersonveilige situaties.
- Dat de gaten in hoofd fietsstructuur worden gedicht, veel fietspaden geasfalteerd worden, en dat het programma verkeersveiligheid rond scholen wordt uitgebreid en versneld.
- Gratis openbaar vervoer voor 65+'ers en 1 euro-retourtjes in het weekend in Leiden en omstreken. Uitholling van het openbaar vervoer door Rijk en Provincie moet bestreden worden.
- Meer ruimte voor het Stadspaarkeplan en de busjes laten rijden op biogas.
- Alleen op verzoek van bewoners blauwe zone-parkeerrestrictie.

MEER WETEN?

Lees de nota 'Leids Verkeers- en Vervoersplan 2010 – 2014' (2009) en 'Stadspaarkeplan 2015: Naar een schone, milieuvriendelijke en bereikbare stad' (2008) op de site van de Leidse SP, of neem contact op met raadslid Julian van der Kraats, jvdkraats.sp@gmail.com.

11. EEN PLEK VOOR JONGEREN

Er wordt vaak gesproken over jongeren in het kader van overlast, criminaliteit, schooluitval, enzovoort. Natuurlijk is het heel vervelend als mensen in hun buurt echt last hebben van jongeren en ook de SP vindt dat dit moet worden voorkomen of aangepakt. Maar het is wel jammer dat jongeren vaak op zo'n eenzijdige en negatieve manier worden benaderd. Want jongeren betekenen toch ook veel voor onze samenleving en kunnen veel meer betrokken worden bij hun omgeving. Uiteindelijk zal dat meer opleveren dan alleen de repressieve aanpak waar tegenwoordig te pas en te onpas om geroepen wordt.

In Leiden is er voor gekozen om het jongerenwerk voornamelijk in de (woon)wijken uit te voeren. Soms vanuit een buurthuis, soms is er een apart gebouw voor de jongeren. Dat is goed voor jongeren tot een jaar of 16, maar oudere jongeren hebben vaak behoefte aan iets buiten hun wijk, met ruimere openingstijden en meer mogelijkheden voor activiteiten. Vroeger was er voor deze groep genoeg te doen in de stad, er waren meerdere jongerencentra waar zij terecht konden. Helaas zijn deze voorzieningen door voorgaande colleges allemaal weg bezuinigd. De SP nam daarom het initiatief tot het oprichten van een centrum voor jongeren in Leiden.

De SP is daarbij zeker niet de partij die de plannen bedenkt en probeert voor te schrijven aan de jongerenwerkorganisaties en andere participanten. Ons doel is juist om te zorgen dat al die partijen, en natuurlijk de jongeren zelf, met elkaar tot een goed plan komen.

Op deze manier is het idee gegroeid dat er een plek in Leiden moet zijn waar jongeren terecht kunnen voor ontspanning, ontmoeting en recreatie, maar ook (en dat is uniek in Nederland) terechtkunnen met hulpvragen, vragen over scholing en werk en het opdoen van werkervaring. De SP heeft een netwerk opgericht van welzijnsorganisaties (bijvoorbeeld jeugd en jongerenwerk, Libertas), culturele instellingen (bijvoorbeeld LVC, B+C), zorginstellingen (bijvoorbeeld Cardea, Binnenvest) en organisaties op het gebied van onderwijs, werk, wonen en veiligheid (bijvoorbeeld ROC, jongerenloket, woningbouwcorporaties en politie). Op een grote bijeenkomst werd duidelijk dat het idee breed gedragen wordt. Inmiddels wordt hard gewerkt aan een concept, het vinden van een geschikte locatie en het betrekken van de jongeren zelf.

De SP kiest voor jongeren door:

- Jongeren te beschouwen en tegemoet te treden als volwaardige inwoners.
- Een centrum voor jongeren vanaf 16 jaar in de Leidse binnenstad te realiseren.

MEER WETEN?

Zie ook de film over het centrum voor jongeren op onze website, die door leerlingen van het ROC is gemaakt. Voor meer informatie kunt u ook contact opnemen met raadslid Roos van Gelderen, roosvangelderens@gmail.com.

12. BETER BESTUUR

Zoals u in de voorgaande hoofdstukken heeft kunnen lezen is het huidige stadsbestuur vooral bezig met haar eigen agenda, en meer specifiek met grote projecten zoals de RijnGouweLijn en de RijnlandRoute. Voor Leidse problemen en Leidse oplossingen is nauwelijks gehoor te vinden. Het stadsbestuur kiest keer op keer voor het negeren van inspraak, of het nou bezwaren of goede suggesties zijn. Er wordt niet eens goed geluisterd naar de eigen ambtenaren. Een groot deel van de politiek leeft in een papieren werkelijkheid.

De SP hamert ondertussen op samenwerking, en we brengen dat ook in de praktijk. Tegelijk zijn we op allerlei terreinen bezig om mensen te helpen die gehoord willen worden.

Tijdens het RijnGouweLijn-referendum en de nasleep ervan werd deze tegenstelling misschien nog wel het duidelijkst. De politiek vroeg toen om een opdracht van Leidenaren, en heeft die ook gekregen. In eerste instantie werd goed met die opdracht omgegaan. Er werd werk gemaakt van een alternatief plan zonder RijnGouweLijn, en iedereen die mee wilde denken was welkom. Het resultaat was een degelijk plan, want er was geluisterd naar iedereen die er iets van wist. En het was een plan waar vrijwel iedereen achter stond, want het was in samenwerking tot stand gekomen.

Toch koos een aantal politieke partijen er uiteindelijk voor om de uitslag van het referendum naast zich neer te leggen en de RijnGouweLijn toe te laten. Daarbij verscholen ze zich achter de provincie Zuid-Holland, die dreigde om de RijnGouweLijn toch wel door te drukken. Maar het is een eigen keuze geweest: strijden met de provincie en de democratische opdracht uitvoeren, of toegeven aan een andere bestuurslaag, en dan de 'strijd met de kiezer' aangaan.

Bovendien zijn het in het provinciebestuur ongeveer dezelfde politieke partijen die de RijnGouweLijn willen doordrukken als in Leiden. En als de provinciale politici dreigen met het negeren van de democratie, dan zouden de lokale politieke partijen hun provinciale tegenhangers tot de orde moeten roepen, want democratie werkt van onderop naar boven. Maar dat is nooit gebeurd.

Deze tegenstelling is blijven bestaan. Het college dat zich rond het doordrukken van de RijnGouweLijn heeft gevormd werkt niet samen maar drukt door, en luistert niet maar negeert. Dat heeft geresulteerd in de grootste uitverkoop van de publieke zaak die Leiden ooit heeft meegemaakt, een groeiende woningnood en een gemeente met slechte financiële vooruitzichten.

Ondertussen kiest de SP nog steeds voor samenwerken en luisteren. U heeft kunnen lezen hoe we dat hebben gedaan bij de oprichting van een stedelijk jongerencentrum, en bij de plannen voor het Leidse Stadsparkerplan. We zijn ook al jaren bezig om de plannen die op de werkvloer van de gemeentereiniging leven onder de aandacht van de bestuurders te krijgen. De SP wil die plannen de komende vier jaar ten uitvoer brengen, zodat Leiden schoner en mooier wordt voor minder geld. En zo zijn er nog talloze voorbeelden van hoe de SP werkt. We hebben bijvoorbeeld vele bewonerscomité's geholpen om gehoor te vinden bij zowel de gemeente als bij woningbouwcorporaties als dat nodig was. Tegen achterstallig onderhoud, of voor het terug laten keren van een huismeester in seniorenflats, enzovoort.

In een volgende stadsbestuur wil de SP verder op deze voor ons bekende weg: luisteren en samenwerken. Want dat is niet alleen een voor de SP vanzelfsprekende werkwijze, maar het is ook de meest democratische, en de enige waarmee deze stad echt tot bloei kan komen.

MEER WETEN?

Neem contact op met lijsttrekker Antoine Theeuwen, antoine.theeuwen@gmail.com.

aantekeningen

aantekeningen

Colofon

Programmacommissie:
Julian van der Kraats
Email: jvdkraats.sp@gmail.com
en
Erwin Tak
Email: erwintak@tomaatnet.nl
tekst Germen Bergervoet
www.droomdenkers.nl

Dit is een uitgave van:
SP Leiden
Marnixstraat 18
2316EN Leiden
Web: leiden.sp.nl
Email: leiden@sp.nl
Tel: (071)5219153
Fax: (071)5280482